

A VIZUÁLIS NEVELÉS ÉS MÓDSZERTANA III,

A tantárgyelem neve	Kontakt óraszám	Kredit	Zárási forma	Státus	Ajánlott félév	Előfeltételek
Vizuális nevelés és módszertana III	8*	2	gyj	kötelező	IV	Vizuális nevelés és módszertana II

Óraszám: 8 óra

A számonkérés formája: gyakorlati jegy

A tantárgyelem kódja:

A tantárgy célja:

A hallgatók vizuális és tananyaggal összefüggő ismereteinek bővítése és a pedagógiai munka szempontjából történő feldolgozása. Szemléletformálás és fejlesztés a meglévő műveltségi ismeretek tudatosításával, rendszerezésével és gyarapításával. Esztétikai kérdések, a vizuális nyelv (közlés és kifejezés sajátosságai - a vizuális nyelv alapelemei), a vizuális megnyilvánulások tudatos megfigyelése és ezek empatikus értékelő vizsgálata, elemzése, az összefüggések felfedezése, felhasználása. Az ábrázolás és a kézművesség sajátosságainak feltárása, elemzése. Környezettudatos magatartás erősítése a tárgykészítő és környezetelemző, tervező tevékenységekben. A kultúrtörténet, az esztétika, az ábrázolás, a kézművesség anyagának feldolgozása a gyakorlatban, melyek feladatai fejlesztik a hallgatók vizualitását, kreativitását, önértékelő képességét, feladatvállalását és csoportokban történő együttműködési képességét.

A tantárgy tartalma

A félévi feladatok a természeti környezet, és azon belül is a növényvilág köré épül

- Vizuális megfigyelésre összpontosító gyakorlatok. Tájéztató (részlet, színjellemzők, képfolytatás)
- Redukciós gyakorlatok fotómegfigyelés alapján síkképi technikába.
- Redukciós gyakorlatok plasztikai képalakításokban.
- Képi elvonatkoztatás technikai inspirációval.
- Képi elvonatkoztatás bábdíszlet funkcióban.
- Vizuális redukciók díszítő céllal.
- Tárgykészítések textiltechnikákban.
- Vizuális redukciók természeti formákról tárgyi funkciók díszítményeként.

Értékelés

A félév gyakorlati jeggyel zárul. Az értékelés a hiánytalanul, a megadott szempontok szerint teljesített gyakorlati feladatok bemutatásával történik.

Kötelező irodalom

1. *Pataky Gabriella (2014): Pedagógiai tervezés az óvodai vizuális fejlesztéshez ELTE TOK*
2. *Dienes Erika(2002): Bábozás, bábművészet ,szöveggyűjtemény, ELTE*

Ajánlott irodalom

1. *Kárpáti Andrea* (1996) : Firkák, formák, figurák , Dialóg campus,
2. *Tarján Gábor*(1991): Folklór, népművészet, népies művészet ,Tankönyvkiadó
3. *B. Hornyák Klára*(, 1998) Játék a papírral , magyar könyvklub,
4. *Ute és Tilman Michalski* (1996): Papírcsodák , Ciceró
5. *Berhidai Magdolna - Fényi Tibor - Kiss Anna*(1984): Máktündérek, csutkanépek. (Móra kiadó

BÁBOZÁS ÉS MÓDSZERTANA

A tantárgyelem neve	Kontakt óraszám	Kredit	Zárási forma	Státus	Ajánlott félév	Előfeltételek
Bábozás és módszertana	14	2	Gyj.	kötelező	II.	–

A tantárgy célja

- A hallgatók ismerjék meg a bábjáték lényegét, műfaji sajátosságait, lélektanát. Ismerjék meg a pedagógiai bábjáték módszereit, differenciált, inkluzív illetve integrált nevelési lehetőségeit az óvodai nevelő-oktatómunka területein. Gyakoroltatni a bábozás, bábelőadás alapvető mozzanatait, technikai fogásait. Ismereteket szerezni néhány bábkészítés technikai megoldásának terén, különös tekintettel azokra amelyek a gyermeki önkifejezést is segítik.

Tantárgy tartalma

- A műfaji sajátosságok (Komplex, stilizált, animáció).
- A bábu rituális funkciója.
- Mi a bábu?
- Tárgy animáció.
- Tárgyak, mértani formák mozgatása modern zenére.
- Kézbábjátékok - kiegészítőkkal is.
- A bábjáték lélektana
- A pedagógiai bábjáték.
- Hogyan segíti az óvodai nevelés célkitűzéseit a bábozás?
- A báb képzőművészeti megfogalmazása
- Az óvodai bábjáték módszerei.
- Lehetőségei az értelmi, esztétikai, közösségi, etikai nevelésben és a játékban.
- A tér és a tér szervezése, térkitöltés
- Az óvónő beszéde a pedagógiai célú bábjátékba

Értékelés

A gyakorlati jegy feltétele a kurzusok bábkészítő technikáinak elsajátítása, bábkészítés, a bábok igényes célnak megfelelő elkészítése. Aktív részvétel a csoportos bábelőadásban.

Kötelező irodalom

- Szentirmai László(1998): Nevelés kézzel-bábbal - Nemzeti Tankönyvkiadó Rt.
- Dienes Erika (2002):A bábjátékról. Szöveggyűjtemény a ELTE TÓFK NOK,EOK,NTK hallgatóinak ,ELTE TOFK, Budapest

Ajánlott irodalom

- A színház világtörténete I-II.(1989)Gondolat Bp.
- Ember és báb. Szerk. Tömöry Márta.(1990) Múzsák Bp.

3. Passuth Krisztina(1984): Koós Iván (Műterem sorozat) Corvina Budapest
4. Gönczöl Andrea-Dienes Erika(1998): Játéktár Lilliput Bp.
5. Hüvelykujjam almafa.(1994) Tárogató K.Bp.1994
6. A bábjáték világa. CD Rom

VIZUÁLIS NEVELÉS ÉS MÓDSZERTANA I

A tantárgyelem neve	Kontakt óraszám	Kredit	Zárási forma	Státus	Ajánlott félév	Előfeltételek
Vizuális nevelés és módszertana I.	10*	2	gyj	kötelező	I.	-

A tantárgy célja:

A hallgatók vizuális és tananyaggal összefüggő ismereteinek bővítése és a pedagógiai munka szempontjából történő feldolgozása. Szemléletformálás és fejlesztés a meglévő műveltségi ismeretek tudatosításával, rendszerezésével és gyarapításával. Esztétikai kérdések, a vizuális nyelv (közlés és kifejezés sajátosságai - a vizuális nyelv alapelemei), a vizuális megnyilvánulások tudatos megfigyelése és ezek empátikus értékelő vizsgálata, elemzése, az összefüggések felfedezése, felhasználása. Az ábrázolás és a kézművesség sajátosságainak feltárása, elemzése. Környezettudatos magatartás erősítése a tárgykészítő és környezetelemző, tervező tevékenységekben.

A tantárgy tartalma

- A szemeszter mind technikai mind szemléleti téren alapozó jellegű. A feladatok modell utáni megfigyelések, természeti formák segítségével alakulnak. A vizuális alapfogalmak tudatosítása: az arányok, a kompozíció, dimenziók, szíkontrasztok, anyagminőségek terén. A technikai alapozás területei a grafikai eszközök, pigmentek és hordozófelületeik, kreatív papírmunkák, mintázási alapfogások. A hallgató egyéni gyakorlati felkészítésével egyidejűleg az elméleti módszertani alapozás kíséri a féléves munkát amelyben a témák játékos gyermekközeli megvalósításának módszertani kérdései kerülnek előtérbe. A kontakt órákat otthoni feladatokkal kell kiegészíteni.

Értékelés

- A gyakorlatokon való aktív alkotó részvétel.
- Az órán kapott képalakítást érintő szempontsoroknak megfelelő feladatvégzés.
- Aktív részvétel az egyéni- és a csoportmunkákban

Kötelező irodalom

- Pataky Gabriella (2014): Pedagógiai tervezés az óvodai vizuális fejlesztéshez ELTE TOK*
- Dienes Erika(2002): Bábozás, bábművészet ,szöveggyűjtemény, ELTE*

Ajánlott irodalom

- Kárpáti Andrea (1996) : Firkák, formák, figurák , Dialóg campus,

7. *Tarján Gábor*(1991): Folklór, népművészet, népies művészet ,Tankönyvkiadó
8. *B. Hornyák Klára*(, 1998) Játék a papírral , magyar könyvklub,
9. Ute és Tilman Michalski (1996): Papírcsodák , Ciceró
10. *Berhidai Magdolna - Fényi Tibor - Kiss Anna*(1984): Máktündérek, csutkanépek. (Móra kiadó

VIZUÁLIS NEVELÉS ÉS MÓDSZERTANA II,

A tantárgyelem neve	Kontakt óraszám	Kredit	Zárási forma	Státus	Ajánlott félév	Előfeltételek
Vizuális nevelés és módszertana II	10*	2	koll	Köt.	III.	Vizuális nevelés és módszertana I

Óraszám: 10 óra

A számonkérés formája: koll

A tantárgyelem kódja:

A tantárgy célja:

A differenciált fejlesztés lehetőségeinek megismerése a vizuális tevékenységek tükrében Gyermekmunkák elemzése, és az eredmények tudatos felhasználása. Korszerű és hagyományos eszközök és anyagok megismerése és alkalmazása. Az óvodai vizuális tevékenységek tartalmainak közvetítéséhez, szervezéséhez szükséges művészeti, módszertani ismeretek elsajátítása.

A tantárgy tartalma

- Módszertani ismeretek:
- a látás, az ábrázolás és fejlődése, a gyermekek képességei, a fejlesztés lehetőségei.
- Útmutatások, elvek, a tervezés feladatai.
- Gyakorlati munka, előadások esetenként dia- és videofelvétele megtekintése, az elméleti anyag írásos-rajzos feldolgozása önállóan.
- **Módszertani témakörök**
- A látás (érzékelés, tudati tevékenység) Gyermekrajz elemzés
- Az ábrázolásról általában, az ábrázolás sajátosságai a művészettörténetben (a tér- és testdimenziók változásai), gyermekrajz elemzés
- A gyermek ábrázolásának jellemzői, az ábrázolás fejlődése, gyermekrajz elemzés
- A firka - sajátosságai, jelentősége, átmenet az ábrázolásba, gyermekrajz elemzés
- A testi fejlesztés lehetőségei a vizuális foglalkozásokon,
- A kézművesség, tárgyalakítás és díszítés meghatározása, jelentősége, gyermekrajz elemzés
- Esztétikai nevelés (az esztétikai minőségek, a giccs),.
- A vizuális nevelési célok, feladatok és a témák összefüggései, gyermekrajz elemzés
- A vizuális nevelés főbb módszerei, szervezési kérdések, A foglalkozás tervezése (szerkezete, tartalmi tényezői), Az ütemterv és az éves terv készítésének szempontjai, gyermekrajz elemzés
- Különleges tartalmú és szervezési foglalkozások, A vizuális foglalkozások csoportosításának módjai, szervezésük formája, időtartama, mennyisége, gyermekrajz elemzés
- Az óvodáskorú gyermek tanulásának jellemzői, képességei-figyelembevételük, fejlesztésük. A differenciáló személyiségfejlesztés lehetőségei. Képesség, jártasság, készség, a színérzékelés fejlődése és a színhasználat sajátosságai óvodásoknál,
- Motiváció, koncentráció, integráció - integrálás más nevelési területekkel. Technikák és munkafogások, A mintázás feltételezett fejlődési vonala (Arnheim) jelentősége

- Az alapprogram vizuális nevelési - rajz, festés, kézimunka - fejezetének ismertetése

Értékelés

A kurzus értékelő zárását az oktató által meghatározott tartalmú portfólió beadása képezi a szóbeli beszámoló lehetőségével.

Kötelező irodalom

1. *Pataky Gabriella (2014):* Pedagógiai tervezés az óvodai vizuális fejlesztéshez ELTE TOK
2. *Boza Erzsébe (2006)t:* Az óvodai vizuális nevelés módszertana ,ELTE TOFK
3. *Dienes Erika(2002):* Bábozás, bábművészet ,szöveggyűjtemény, ELTE TOFK
4. *Beke László(1986):* Műalkotások elemzése , Nemzeti tankönyvkiadó ,

Ajánlott irodalom

1. *R. Arnheim(1980):* A vizuális élmény, az alkotó látás pszichológiája , Gondolat
2. *Bálványos Huba (2005):* Esztétikai művészeti ismeretek és esztétikai művészeti nevelés 71-90old., Balassi, Budapest
3. *Feuer Márta (2005) :* A firka lélektana , Akadémia
4. *Gerő Zsuzsa (2005):* Érzelem, fantázia, gondolkodás óvodáskorban ,Flaccus
5. *Bánki-Bálványos (2005):* Differenciálás a művészeti nevelésben ,Okker,Budapest
6. *Kárpáti Andrea (2001) :* Firkák, formák, figurák , Dialóg campus
7. *Tarján Gábor(1991):* Folklór, népművészet, népies művészet , Tankönyvkiadó

VIZUÁLIS NEVELÉS ÉS MÓDSZERTANA IV, esti tagozat

A tantárgyelem neve	Kontakt óraszám	Kredit	Zárási forma	Státus	Ajánlott félév	Előfeltételek
Vizuális nevelés és módszertana IV	8	2	gyj	kötelező	V.	Vizuális nevelés és módszertana II

Óraszám: 8 óra

A számonkérés formája: gyakorlati jegy

A tantárgyelem kódja:

A tantárgy célja:

A hallgatók vizuális és tananyaggal összefüggő ismereteinek bővítése és a pedagógiai munka szempontjából történő feldolgozása. Szemléletformálás és fejlesztés a meglévő műveltségi ismeretek tudatosításával, rendszerezésével és gyarapításával. Esztétikai kérdések, a vizuális nyelv (közlés és kifejezés sajátosságai - a vizuális nyelv alapelemei), a vizuális megnyilvánulások tudatos megfigyelése és ezek empátikus értékelő vizsgálata, elemzése, az összefüggések felfedezése, felhasználása. Az ábrázolás és a kézművesség sajátosságainak feltárása, elemzése. Környezettudatos magatartás erősítése a tárgykészítő és környezetelemző, tervező tevékenységekben.

A tantárgy tartalma

A félév feladatainak témáját vizuális problémaszintjeivel az állatvilág képezi.

- Vizuális megfigyelésre összpontosító gyakorlatok. Állattanulmány (részlet, színjellemzők, képfolytatás)
- Redukciós gyakorlatokra épülő közhasznú képi információk.
- Részletmegfigyeléseken alapuló tervezések.
- Figurális körplasztika feladatok.
- Figuratív tárgykészítések (figurális agyagedény).
- Képi elvonatkoztatás bábfigura funkcióban.
- Vizuális redukciók díszítő céllal csomagolásterv funkcióban.
- Tárgykészítések játékfunkcióban.
- Kifejező funkcionáló képalakítás (maszk, jelmez)

Értékelés

A félév gyakorlati jeggyel zárul. Az értékelés a hiánytalanul, a megadott szempontok szerint teljesített gyakorlati feladatok bemutatásával történik.

Kötelező irodalom

5. *Pataky Gabriella (2014):* Pedagógiai tervezés az óvodai vizuális fejlesztéshez ELTE TOK
6. *Dienes Erika(2002):* Bábozás, bábművészet ,szöveggyűjtemény, ELTE

Ajánlott irodalom

11. *Kárpáti Andrea* (1996) : Firkák, formák, figurák , Dialóg campus,
12. *Tarján Gábor*(1991): Folklór, népművészet, népies művészet ,Tankönyvkiadó
13. *B. Hornyák Klára*(, 1998) Játék a papírral , magyar könyvklub,
14. *Ute és Tilman Michalski* (1996): Papírcsodák , Ciceró
15. *Berhidai Magdolna - Fényi Tibor - Kiss Anna*(1984): Máktündérek, csutkanépek. (Móra kiadó

VIZUÁLIS NEVELÉS ÉS MÓDSZERTANA V

A tantárgyelem neve	Kontakt óraszám	Kredit	Zárási forma	Státus	Ajánlott félév	Előfeltételek
Vizuális nevelés és módszertana V.	4	1	koll	Köt.	VI	Vizuális nevelés és módszertana II

Óraszám: 4 óra

A számonkérés formája: kollokvium

A tantárgyelem kódja:

A tantárgy célja:

A tantárgy célja bővíteni és történetileg rendezni a hallgató művészeti ismereteit, s korok és korszakok szemléleti világának megismerésén keresztül finomítani világképét, erősíteni a különböző emberi művészeti törekvések iránti toleranciáját. Szemléletformálás és fejlesztés a meglévő műveltségi ismeretek tudatosításával, rendszerezésével és művészettörténeti, műelemzői ismeretek gyarapításával. Esztétikai kérdések, a vizuális nyelv (közlés és kifejezés sajátosságai - a vizuális nyelv alapelemei), a vizuális megnyilvánulások tudatos megfigyelése műalkotások alapján és ezek empátikus értékelő vizsgálata, elemzése, az összefüggések felfedezése, felhasználása. Esztétikai művészeti alapismeretek nyújtása képelemzések formájában. Az esztétikai művészeti nevelés műalkotások formájában történő lehetőségeinek feltárása a kisgyermekkorai nevelésben.

Esztétikai művészeti nevelés az óvodában

- A műalkotás óvodai szituációja.
- Műalkotások szemléltető, élményidéző szituációban.
- Az esztétikum szocializál: esztétikummal értékírányultságot adhatunk a szocializációnak. Esztétikai nevelés, művészeti nevelés.
- A műélmény beépítése a nevelési folyamatba.
- A gyermekélet korosztályonként tipikus élménykörei.
- A műalkotások különböző alkalmi csoportosításainak példái az életről folytatott beszélgetésekben..

Értékelés

A kollokvium során a hallgatók (írásban/ szóban) beszámolnak művészettörténeti alapismereteikről különös tekintettel az egyes korszakokat érintő stílusfelismeréseket, valamint értékelhető elemzésekkel bizonyítják esztétikai művészeti nevelői ismereteiket.

Kötelező irodalom

1. Szabó Attila (1996): Művészettörténet képekben , Művészettörténet vázlatokban Alternatív Közgazd. Gimn. Alapítvány ,Budapest
2. Beke László: Műalkotások elemzése (Nemzeti tankönyvkiadó)
3. E.H.Gombrich (1983) A művészet története Gondolat,
4. Piper, David(1987.): A művészet élvezete Bp. Helikon
5. Buda Béla: Az empátia(1980.) – a beleélés lélektana, Gondolat, Bp.,

6. Bálványos Huba (2005): Esztétikai művészeti ismeretek és esztétikai művészeti nevelés 71-90old., Balassi, Budapest

Ajánlott irodalom

1. Kárpáti Andrea :Művészet és élet I-II (Helikon 1998)
2. Székácsné Vida Mária (1980).: A művészeti nevelés hatásrendszere, Tankönyvkiadó, Bp.,
3. Dercsényi Dezső-Zádor Anna (1980): Kis magyar művészettörténet, Képzőművészeti Zsebkönyvtár, Képzőművészeti Alap Kiadó Vállalata, Bp.
4. Mario de Micheli (1978): Az avantgardizmus, Képzőművészeti Zsebkönyvtár, Képzőművészeti Alap Kiadó Vállalata, Bp.1978